

Кусік Н.Б., студентка групи ПУАМ-5
Войціцька К.М. доктор філософії,
доцент кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир

ВПРОВАДЖЕННЯ ПІДХОДУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ НА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

У сучасному світі, який швидко розвивається, соціальна інклюзія стала важливою темою для обговорення та ключовою метою як для політиків, лідерів громад, так і для міських планувальників. Оскільки урбанізовані території продовжують розвиватись й урізноманітнюватися, стає вкрай необхідним питання забезпечення доступу усіх людей, незалежно від їхнього походження чи обставин, до можливостей, ресурсів і участі в житті суспільства.

Соціальна інклюзія охоплює ідею створення суспільства, де кожна людина відчуває, що її цінують, поважають і вона має право брати активну участь у всіх аспектах міського життя. Ідея соціальної інклюзії виходить за рамки простої толерантності та інтеграції, намагаючись подолати структурні та системні бар'єри, які заважають певним групам повноцінно брати участь у соціальній, економічній та культурній сферах. Створюючи інклюзивне міське середовище, міста прагнуть підвищити загальний добробут, соціальну згуртованість і сталий розвиток.

Питання соціальної інклюзії було об'єктом дослідження як іноземних так і вітчизняних науковців, що свідчить про актуальність цього дослідження. В таблиці 1. відображено визначення, які були запропоновані дослідниками.

Підходи науковців до визначення поняття соціальна інклюзія

Автор	Визначення
Л.М. Далзіел і Н.М. Андерсон [1]	«Соціальна інклюзія— це процес, за допомогою якого суспільства та спільноти сприяють участі та добробуту всіх своїх членів, у тому числі тих, хто перебуває в невідповідному становищі чи вразливих»
С. Рейнау [2]	«Соціальна інклюзія стосується стану, коли окремі особи та групи мають рівні можливості, права та ресурси для повної участі в житті суспільства та здатні використовувати свою свободу волі у формуванні власного життя»
С. Грір, С.Л. Чоу та Ф.П. Вонг [3]	«Соціальна інклюзія передбачає створення відчуття причетності та прийняття для всіх членів суспільства, де вони можуть активно брати участь, робити внесок і отримувати користь від соціальних, економічних і політичних процесів»
Ксендзук В.В., Войціцька К.М., Орел В.Р., Сергієнко І.Г. [4]	«Соціальна інклюзія – це процес повного та всеосяжного включення усіх соціальних груп, незалежно від віку, статі, здоров'я та інших факторів до цілковито повноцінного життя на рівних можливостях, як рівноправні члени суспільства. Соціальна інклюзія є важливою в контексті питання публічного управління та необхідною умовою задля подолання нерівності, набуття свободи та нової якості життя громадян в усіх сферах»
Найда Ю.М., Ткаченко Л.М [5]	«Соціальна інклюзія – це процес, спрямований на забезпечення людям, які зазнають ризику бідності та соціального вилучення, можливостей та ресурсів, необхідних для того, щоб повною мірою брати участь в економічному, соціальному та культурному житті та досягти рівня життя і добробуту відповідно до стандартів якості життя. Дії держав відповідно до принципів соціальної інклюзії мають забезпечувати людям ширші можливості для участі в підготовці та прийнятті рішень, що їх стосуються, та реалізації їхніх основних прав»

Отже, соціальна інклюзія – це багатогранна концепція, яка спрямована на створення інклюзивного суспільства, де всі люди мають рівні можливості, права та доступ до ресурсів, незалежно від їх походження чи особливостей. Вона спрямована на усунення бар'єрів і дискримінації, які заважають певним групам людей брати повну участь у соціальній, економічній, політичній та інших сферах.

Варто зазначити, що на розвиток соціальної інклюзії на урбанізованих територіях впливає поєднання факторів як на державному, так і на місцевому рівнях, розуміння яких сприятиме розробці ефективних стратегій і заходів для сприяння розвитку соціальної інклюзії в Україні під час та після російсько-української війни. Фактори, які впливають на впровадження підходу соціальної інклюзії на урбанізованих територіях зображено на рисунку 1.

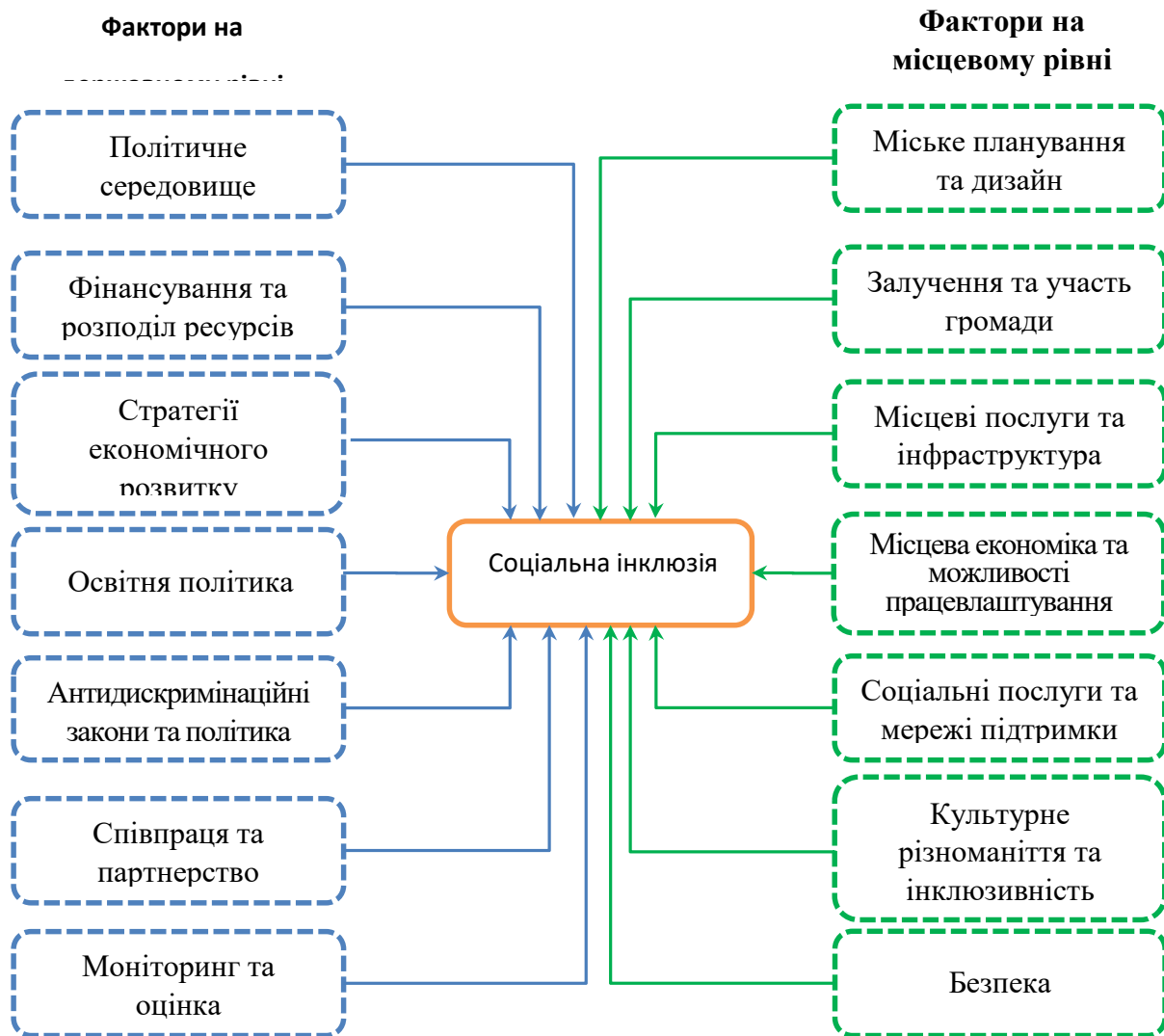

Рис. 1. Фактори впливу на впровадження підходу соціальної інклюзії в розвитку урбанізованих територій

Перспективи розвитку соціальної інклюзії на урбанізованих територіях України є багатообіцяючими, з акцентом на створення безпечного та доступного середовища для всіх, включаючи жінок, дітей, людей похилого віку та груп з обмеженою мобільністю. Віддаючи пріоритет принципам соціальної інклюзії та проектуючи міста, які задовольняють різноманітні потреби своїх жителів, Україна має потенціал для розвитку процвітаючих громад, де кожна людина може брати активну участь і відчувати себе цінною.

Впроваджуючи такі стратегії, як доступна інфраструктура, житло, орієнтоване на вік, програми соціального залучення та інклюзивні транспортні системи, українські громади можуть забезпечити жінкам, дітям, людям похилого віку та особам з обмеженою мобільністю рівні можливості орієнтуватися в міському просторі, отримати доступ до послуг, і брати участь у соціальних взаємодіях. Ці

зусилля не лише покращать якість життя цих груп, але й сприятимуть створенню більш справедливого та згуртованого суспільства.

Крім того, створення безпечного та доступного середовища виходить за рамки фізичної інфраструктури. Це вимагає розвитку культури інклюзивності, де враховуються різноманітні точки зору, а також впроваджуються політики та ініціативи для подолання соціальних бар'єрів і дискримінації. Сприяючи освіті, обізнаності та співпраці між зацікавленими сторонами, українські громади можуть надати своїм жителям можливість активно брати участь у процесах прийняття рішень, забезпечуючи, щоб їхні голоси були почуті та їхні потреби задоволені.

Україна має потенціал стати маяком соціальної інклюзії, демонструючи, що території можна проектувати та розвивати так, щоб вони були безпечними, доступними та гостинними для всіх. Розглянувши ці перспективи та інвестуючи в добробут та соціальну інклюзію своїх громадян, українські території можуть стати прикладом для інших, надихаючи на позитивні зміни та вносячи внесок у суспільство, де кожна людина може процвітати та робити внесок у колективний прогрес.

Список використаних джерел

1. L. M. Dalziel & N. M. Anderson. Measuring Social Inclusion: A Key Performance Indicator for Public Policy?. Social Indicators Research. 2015.
2. S. Reinau. Social Inclusion as a Pathway to Development: Lessons from Ecuador. International Journal of Social Economics. 2018.
3. S. Greer, S. L. Chow, & F. P. Wong. Promoting Social Inclusion through Community Development: A Case Study of an Urban Regeneration Project. International Journal of Community Well-Being. 2021.
4. Ксендзук В.В., Войціцька К.М., Орел В.Р., Сергієнко І.Г. Публічне управління містом в контексті інклюзивного розвитку. 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/58.pdf.
5. Найда Ю.М., Ткаченко Л.М. Стандарти громадсько-активної школи: соціальна інклюзія. 2014. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5617/1/Y_Naida_SGAS_SI.pdf.